

PWYLLGOR: Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig
DYDDIAD: 5^{ed} Gorffennaf 2013
TEITL YR ADRODDIAD: Adroddiad yr Uned Ddarparu AAA
GWEITHREDU: Ystyried yr adroddiad

CEFNDIR: Disgrifir gwaith Uned Ddarparu'r Cyd-Bwyllgor AAA yn ystod Tymor y Hydref 2012, a Thymor y Gwanwyn 2013

Adroddiad yr Uned Ddarparu AAA

Tymor y Hydref 2012

1.0 Gweinyddu Prosesau Asesu ac Adolygu

Mae nifer o newidiadau wedi bod yn y trefniadau a'r staffio yn y tîm gweinyddu. Cymerodd yr Uwch Swyddog Gweinyddol secondiad am dair blynedd ym mis Ebrill llynedd, a threfnwyd i ddwy o'r swyddogion clerigol wneud rhai o'i dyletswyddau, a derbyn cydnabyddiaeth ariannol am wneud hynny. Hefyd cymerodd y prif seicolegydd rai o'i dyletswyddau eraill.

Ar ddiwedd tymor yr haf gadawodd y swyddog 3 * ei swydd. Penderfynwyd, yn lle cyflogi rhywun o'r newydd, y byddai'n fwy priodol i rannu'r dyletswyddau 3* rhwng tair o'r swyddogion clerigol, eto gyda chydabyddiaeth briodol.

Daeth Mr Trebor Roberts i weithio efo'r Cydbwyllgor fel Swyddog Goruchwyliol.

2.0 Gwasanaeth Athrawon Arbenigol

Gan fod teimladau cryf nad oedd y ddarpariaeth bresennol yn ddigonol i gwrdd ag anghenion y plant i gyd, yn ystod y tymor dechreuwyd trafodaethau am sut y dylid ehangu a datblygu'r gwasanaeth i'r dyfodol.

Roedd pryder hefyd achos mae nifer o'n athrawon ni'n agosáu at oed ymddeoliad, ac efallai byddai'n anodd cael athrawon Cymraeg cymwys i gymryd eu lle.

Wedi trafodaeth fanwl, daethpwyd at gynllun 'delfrydol' a fyddai'n golygu cynyddu'r tîm presennol o ran athrawon, a chyflogi nifer o gymorthyddion yn ogystal â hyn.

Trafodwyd hyn yn y Grŵp Cyswllt. Er nad oedd modd gwneud y newidiadau i gyd, yr oedd yn bosibl ystyried gwneud rhai ychwanegiadau dros dro o fewn cyllid y Cydbwyllgor, a phenderfynwyd mewn egwyddor i wneud hynny.

Ar ddechrau'r tymor roedd un o'r athrawon plant ag anawsterau golwg yn absennol am rai wythnosau efo salwch, ac roedd rhaid i athrawes arall ymgymryd â rhai o'i dyletswyddau. Mae hyn yn arbennig o anodd efo plant ag anawsterau golwg, wrth ystyried yr angen i ddysgu Braille i rai disgyblion, a chynhyrchu defnyddiau yn Braille.

O Hydref 2012 roedd un o'r athrawon plant ag anawsterau clyw'n absennol tymor hir o'i gwaith oherwydd anaf i'w choes.

Mae'r tîm athrawon wedi derbyn hyfforddiant yn cynnwys 'apps' defnyddiol i weithio gyda phlant ag anghenion arbennig, ac wedi bod yn cydgysylltu ag athrawon arbenigol golwg yn Sir Conwy.

3.0 Gwasanaeth Seicoleg Addysgol

Dechreuodd y tymor gyda'r tîm seicolegwyr yn llawn sef cyfwerth o 8.1 seicolegydd, 10 unigolyn gyda nifer yn gweithio'n rhan amser.

Yn ystod y tymor ymddeolodd un o'r seicolegwyr, oedd yn gweithio'n rhan amser (0.4 amser llawn).

Bu'r seicolegwyr yn helpu Ysgol y Parc, Caerdybi, i sefydlu grwp 'Nurture' sef grŵp sydd yn rhoi lot o sylw a phrofiadau cadarnhaol i blant, i helpu gwella eu hymddygiad. Hefyd bu'r seicolegwyr wrthi'n gwneud cyrsiau Webster Stratton mewn rhai ysgolion, eto'n rhywbeth sydd yn helpu gwella ymddygiad. Trefnwyd cwrs mewn Therapi Ffocws ar Ddatrysiad gan rai o'r seicolegwyr ar gyfer gweithwyr Tîm o Amgylch y Teulu Gwynedd.

Dechreuodd y tîm wneud y dyletswyddau roedd yr Ymgynghorydd Anghenion Addysgol Arbennig yn Cynnal yn eu gwneud gynt, sef darparu gwasanaeth ymgynghorol mwy cyffredinol ym maes addysg arbennig i'r ysgolion, yn cynnwys trefnu cyrsiau hyfforddiant.

Fe wnaeth un ysgol drefniadau ychwanegol efo un o'r seicolegwyr i weithio efo'r ysgol yn unigol ar brosiectau.

Tua diwedd y tymor daeth y newyddion bod dau o'n seicolegwyr, oedd yn gweithio 0.5 yr un, ac yn gweithio felly fel un seicolegydd llawn rhyngddyn nhw, wedi cael swyddi newydd.

Daeth canlyniadau'r holiadur i ysgolion i law. Mae'r ymateb i'r holiaduron wedi bod yn gyson ffafriol dros y blynyddoedd, ac mae'r ymateb tro yma hefyd yn dda, gyda'r ateb i'r rhan fwyaf o'r cwestiynau'n well nag maen nhw wedi bod yn y gorffennol, ac felly'n dangos gwelliant.

Cwestiwn	Ymateb gynt	Ymateb eleni	Gwell?
Cafwyd gwasanaeth fel roeddent yn disgwyl	83% - 91%	97%	Ie
Cafwyd gwasanaeth cwrtais a phroffesiynol	95% - 98%	100%	Ie
Wnaeth y seicolegydd wahaniaeth cadarnhaol	74% - 83%	91%	Ie
Mae'n hawdd cysylltu â'r seicolegydd ar y ffon	92%	97%	Ie
Y seicolegydd wedi llwyddo yn y gwaith gytunwyd arno	89%	97%	Ie
Y seicolegydd yn helpu deall a chrisialu materion	80%	100%	Ie
Y seicolegydd yn helpu creu cynllun i'r disgybl wella	74%	88%	Ie
Y seicolegydd yn rhoi cyngor ymarferol i helpu plant	81%	97%	Ie
Cofnodion y seicolegydd yn glir a hawdd i'w ddeall	99%	100%	Ie
Y seicolegydd yn ddefnyddiol wrth weithio efo rhieni	81%	89%	Ie
Yn effeithiol efo disgyblion ag anawsterau ymddygiad	89%	80%	Na
Yn effeithiol efo disgyblion bregus yn emosiynol	93%	85%	Na
Yn effeithiol efo disgyblion efo anawsterau cymhleth	98%	97%	Na
Yn effeithiol efo disgyblion a chyraeddiadau isel	92%	92%	Na

Yn effeithiol efo disgyblion ag anawsterau cyfathrebu	89%	96%	Ie
Yn effeithiol lle mae mewnbwn aml-asiantaethol	92%	96%	Ie
Yn effeithiol yn cefnogi lles emosiynol disgyblion	86%	91%	Ie

Roeddem yn gweithio'n benodol ar y targedau hyn:

Yn dda wrth gynnal hyfforddiant i'r ysgolion	64%	72%	Ie
Yn dda yn rhoi cwnsela therapiwteg	54%	66%	Ie
Yn cyfrannu at brosiectau ynglŷn â pholisïau	42%	79%	Ie

4.0 Gwybodaeth ychwanegol

Mae'r tablau isod yn dangos y nifer o ddatganiadau terfynol a gyhoeddwyd o fewn yr amserlen statudol o 26 wythnos yn ystod 2012

(Dangosyddion Perfformiad Cenedlaethol).

Dangosyddion Perfformiad 26 wythnos Gwynedd 2012	
Cyfanswm nifer o ddatganiadau terfynol newydd	49
Nifer o ddatganiadau terfynol oddi mewn i 26 wythnos gydag eithriadau	25
Nifer o ddatganiadau terfynol oddi mewn i 26 wythnos heb eithriadau h.y. oddi mewn i'r terfyn amser a dim eithriadau wedi eu cofnodi	18
Nifer o ddatganiadau terfynol dros 26 wythnosau gydag eithriadau h.y. dros y terfyn amser oherwydd, neu'n rhannol oherwydd, ffactorau allanol	6
Nifer o ddatganiadau terfynol dros 26 wythnos heb eithriadau h.y. tu hwnt i'r terfyn amser a dim eithriadau wedi eu cofnodi (neb yn hwyr yn cyflwyno eu cyngor o asiantaethau allanol a dim ffactorau oedd y tu hwnt i reolaeth yr adran addysg a/neu'r Cydbwyllgor AAA)	0
Dangosydd Perfformiad 15a: O'r cyfanswm o achosion ar gyfer y flwyddyn, beth oedd y ganran oddi mewn i'r 26 wythnos, os oedd yna eithriad ai peidio? (h.y. 40 fel canran o 44)	87.8%
Dangosydd Perfformiad 15b: O'r achosion lle nad oedd yna eithriadau, beth oedd y ganran o'r rhai a gwblhawyd oddi mewn i'r 26 wythnos? (h.y. 4 fel canran o 4)	100%

O ystyried cynnydd yn y nifer o ddatganiadau a gyhoeddwyd yn 2012 mae'r canran a gyhoeddwyd o fewn 26 wythnos, gan gynnwys eithriadau, yn adlewyrchiad cadarnhaol o waith cydwybodol yr Uned Ddarparu.

Dangosyddion Perfformiad 26 wythnos Ynys Môn 2012	
Cyfanswm nifer o ddatganiadau terfynol newydd	22
Nifer o ddatganiadau terfynol oddi mewn i 26 wythnos gydag eithriadau	12
Nifer o ddatganiadau terfynol oddi mewn i 26 wythnos heb eithriadau h.y. oddi mewn i'r terfyn amser a dim eithriadau wedi eu cofnodi	6
Nifer o ddatganiadau terfynol dros 26 wythnosau gydag eithriadau h.y. dros y terfyn amser oherwydd, neu'n rhannol oherwydd, ffactorau allanol	4
Nifer o ddatganiadau terfynol dros 26 wythnos heb eithriadau h.y. tu hwnt i'r terfyn amser a dim eithriadau wedi eu cofnodi (neb yn hwyr yn cyflwyno eu cyngor o asiantaethau allanol a dim ffactorau oedd y tu hwnt i reolaeth yr adran addysg a/neu'r Cydbwyllgor AAA)	0
Dangosydd Perfformiad 15a: O'r cyfanswm o achosion ar gyfer y flwyddyn, beth oedd y ganran oddi mewn i'r 26 wythnos, os oedd yna eithriad ai peidio? (h.y. 19 fel canran o 27)	81.8%

Ym Môn mae nifer y datganiadau a gyhoeddwyd wedi gostwng ychydig o 27 yn 2011 i 22 yn 2012. Mae'r canran a gyhoeddwyd o fewn 26 wythnos, gan gynnwys eithriadau, wedi cynyddu'n sylweddol o 70.4% i 81.8%. Gwnaethpwyd ymdrech arbennig o fewn yr Uned Ddarparu i wella ar y perfformiad.

Tymor y Gwanwyn 2013

1.0 Gweinyddu prosesau asesu ac adolygu

Ym Mawrth, ymddeolodd un o'r swyddogion clerigol, a gwnaed trefniadau i lenwi'r bwlch dros dro.

Roedd y gwaith yn parhau efo'r swyddogion clerigol yn gwneud rhai o ddyletswyddau'r Uwch Swyddog Gweinyddol, a'r prif seicolegydd yn gwneud rhai eraill, a'r swyddogion clerigol hefyd yn cyflawni dyletswyddau 3*.

Erbyn diwedd y tymor, edrychwyd ar hyn eto, gan ystyried rhannu'r gwaith mewn ffordd arall, ond yn y diwedd penderfynwyd parhau efo'r trefniant presennol. Yr oedd teimlad ei bod yn haws sicrhau bod cymaint o'r dyletswyddau a phosibl yn cael eu cyflawni os yw pobl sydd yn deall y trefniadau arferol yn gwneud y gwaith.

Erbyn diwedd y tymor, hefyd, penodwyd Mr Gwilym Ellis Jones yn Brif weithredwr Cynnal, ac yn Swyddog Goruchwyliol i'r Cyd-bwyllgor.

2.0 Gwasanaeth Athrawon Arbenigol

Roedd yr athrawes plant ag anawsterau clyw yn parhau yn absennol ar ddechrau Tymor y Gwanwyn, ac roedd un arall wedi lleihau ei horiau'n sylweddol i 0.2 o 0.7, ac felly roedd yn dod yn anodd cyflawni'r gwasanaeth i'r lefel arferol.

Parhaodd y trefniadau ynglyn a sicrhau datblygiad i'r gwasanaeth. Penderfynwyd y dylid clustnodi cyllid ar gyfer cyflogi a hyfforddi athrawon a cymorthyddion newydd. Roedd hyn yn bosibl fel trefniant dros-dro o fewn cyllid y Cyd-bwyllgor ar y pryd.

Mae anawsterau wedi bod yn y gorffennol gyda chynnig hyfforddiant i athrawon ond dim addewid o waith ar ei ddiwedd, a chytunwyd y dylid cyflogi athrawon cynorthwyol, a darparu hyfforddiant tra eu bod yn gweithio, yn hytrach na dilyn y patrwm blaenorol.

Parhaodd yr athrawon gyda'i gwaith o hyfforddi, er enghraifft yr athrawon plant ag anawsterau golwg yn trefnu i nifer o gymorthyddion hyfforddi i ddefnyddio Braille.

3.0 Gwasanaeth seicoleg addysgol

Ychydig ar ôl dechrau'r tymor, roedd y gwasanaeth yn gweithio efo tri seicolegydd yn llai. Roedd rhaid addasu'r lefel o wasanaeth roeddwn ni'n gallu cynnig i'r ysgolion o ganlyniad i hyn.

Hysbysebwyd am seicolegwyr newydd yn eu lle. Gwnaed penodiad i'r swydd 0.4, ond nid oedd modd cyflogi neb i'r swyddi eraill. Tua diwedd y tymor, hefyd, daeth y neges bod seicolegydd arall hefyd yn mynd i fod yn absennol oherwydd rhesymau iechyd.

Oherwydd hyn, mae cynnal y lefel gwasanaeth digonol wedi bod yn her.

Er yr anawsterau hyn, rydym wedi llwyddo i ymweld â phob ysgol lle mae angen, ac wedi ymateb i unrhyw broblemau sydd yn codi. Mae rhai ohonom ni wedi mynychu cyrsiau; yn arbennig, mae un seicolegydd wedi dilyn gwaith ar 'Mindfulness', sydd yn dod ag elfen newydd i'n gwaith therapiwteg, ac rydym yn edrych ymlaen at gael adborth ganddi yn y dyfodol agos.

4.0 Gwybodaeth ychwanegol

Prosesau Statudol:

Mae'r tablau isod yn rhoi braslun o lwyth gwaith y Cydbwyllgor AAA ym maes prosesu asesiadau statudol, llunio datganiadau ayb. Maent yn dangos, yn benodol, y pwysau gwaith sydd ar y cydlynwyr datganiadau (1½ swydd).

Nifer o ddatganiadau terfynol o anghenion addysgol arbennig a gyhoeddwyd am y tro cyntaf Gwynedd ac Ynys Môn 2008-2012 (h.y. heb gynnwys ailasesiadau / asesiadau statudol nad ydynt yn arwain at gyhoeddi datganiad)

Blwyddyn galendr	Nifer Gwynedd	Nifer Ynys Môn
2008	53	34
2009	42	38
2010	75	41
2011	44	27
2012	49	22

Nifer o asesiadau statudol ar y gweill, Gwynedd ac Ynys Môn, Mehefin 2008-2013

Dyddiad ciplun	Nifer Gwynedd	Nifer Ynys Môn
Mehefin 2008	34	23
Mehefin 2009	39	38
Mehefin 2010	36	39
Mehefin 2011	18	17
Mehefin 2012	57	21
Mehefin 2013	67	37

Gweler bod y nifer o asesiadau statudol ar y gweill wedi cynyddu yn sylweddol yng Ngwynedd a Môn.